

Tann nýggi sjúkrasystrastjórinn var bara til arbeiðis í fimm mánaðir:

Hevur longu sagt upp

– *Arbeidsbyrðan bleiv ov stór. Tí valdi tann nýsetti sjúkrasystrastjórinn í heilsuverkinum at gevast.*

ÁKI BERTHOLDSSEN

Tann nýggi sjúkrasystrastjórinn í heilsuverkinum bleiv ikki drúgvur í starvi sínum.

Eftir at hava arbeitt í bara fimm mánaðir, er sjúkrasystrastjórinn, Marjun Smith longu farin úr starvi.

Hon segði upp, tí arbeidsbyrðan varð ov krevjandi.

Sjúkrasystrastarvið í føroyska heilsuverkinum er eitt nýtt starv, sum varð stovnað í kjalarvørinum á teirri nógv umrøddu DIOS-frágreiðingini í sambandi við bygnaðarbroytingarnar á Landssjúkrahúsinum.

Starvið varð sett á stovn eftir kravi frá sjúkrasystr-

Marjun Smith bleiv ikki gomul í starvinum sum sjúkrasystrastjóri í heilsuverkinum. Arbeidsbyrðan bleiv ov stór og nú hevur longu sagt seg út starvinum

unum, sum kravdu, at sjúkrarøktin fekk umboð í leiðsluna á Landssjúkrahúsinum, javnbjóðis læknunum.

Men tá ið søkt varð eftir fólki til starvið, bleiv talan bara um eitt partíðarstarv, sum fólk, ið frammanundan

arbeiddu í heilsuverkinum, kundu søkja.

Tann, sum fekk starvið, var Marjun Smith, sum eisini er leiðari á ellis- og røktarheiminum, Lágargarði.

Marjun Smith tók við starvinum 1. februar.

– Men tað var skjótt at eg

ásannaði, at arbeidsbyrðan varð ov stór, sigur hon.

Hon valdi tí at taka avleiðingarnar av og at siga upp. Og 30 juni fór hon úr starvinum, sum hevur staðið ómannað síðani.

Marjun Smith sigur, at starvið sum sjúkrasystra-

leiðari er so krevjandi, at tað var vónleyst at røkja tað starvið til fulnar, samstundis sum sum leiðarastarvið á Lágargarði eisini skuldi røkjast til fulnar.

– Talan var m.a. um nógvar og langar fundir, sum ofta vardi heilar dagar.

– Avleiðingin var, at tað gekk útyvir bæði størvini.

– Tí valdi eg at taka avleiðingarnar og at fara úr starvinum sum sjúkrasystrastjóri.

Hon sigur, at eftir hennara tykki eigur starvið sum sjúkrasystrastjóri at vera eitt fult starv, ella í minsta lagi eitt 3/4 starv.

Hon sigur, at hennara tilmæli til landsstýrið er at gera tað til eitt fulltíðarstarv.

– Í øllum førum ta fyrstu tíðina, inntil alt er komið í eina fasta legu, tí hetta er eitt spildurnytt starv, sum krevur at verða arbeitt upp.

Men tað var ikki so frægt sum eitt hálvt starv.

– Lønin var 6.666 krónur um mánaðan og tað eru ikki nógvar leiðaratímar, sigur hon. Og eg dugi ikki at í-mynda mær, hvussu nakar, sum hevur fastar arbeiddstíðir, skal kunna røkja hetta starvið eisini, tá ið tað ikki ber til hjá mær, sum siti í leiðarastarvið, og tí fyrri ein part kann leggja starvið til rættis sigur Marjun Smith.

Hon sigur, at fyri so vítt gjørdi hon ikki landsins myndugleikar varugar við stöðuna, uttan at hon onkuntíð bar upp á mál, at tað var í so strævið.

– Tá ið eg sá, hvønn veg tað bar, gjørdi eg bara upp við meg sjálvan at fara áðrenn summáfrítíðina, sigur Marjun Smith.

Kennir seg illa viðfarnan av samfelagnum

– *Í 10 ár hevur ein sjúkur, eldri maður farin uppum tey áttati staðið á bíðilista fyri at koma inn á ellisheim. Men hann sleppir ikki inn. Í staðin má hann einsamallur liva sínar dagar innan teir fyra veggirnar í einum kamari, sum ikki er størri enn 12 fermetur, í eini kjallaraíbúð. Heimahjálpin er næstan tann einasta, sum vitjar inn á gólvið*

FRANTS JENSEN

Hvat er lønin eftir eitt langt lív at hava stríðst og strevast fyri samfelagið? At hava knossast og tænt landinum, góldið sín skatt heilt síðani ein tienti sær tey fyrstu oyruni. Tá ið hesi fella frá, og ikki orka meir. Hvat ger samfelagið síðani fyri tey?

Hvørjar umstøður fáa hesi at liva undir? Ella er tað bara ein partur av hesum fólkinum, sum hava møguleikan at gera brúk av tí, sum samfelagið bjóðar teimum eldru. Og hví skal landið taka ein so stóran part av tí, tað gevur teimum eldru í pensjón innafur í skatti?

Ílla viðfarn

Øll tey nógvu, sum ikki sleppa inn á ellis- og røktarheim - bíðilistin til fimm av teimum størstu heimunum liggur um 500, vísti Sosialurin á í gjár - hvørja sømdir fáa tey frá samfelagnum? Er tað familjan, sum má taka sær av teimum? Og hvat við teimum, har eingin í familjuni er at taka sær av hesum fólkinum.

Hetta er stöðan hjá eldri manni farin uppum tey áttati. Oyru hansara eru illa farin, yvir 20 tablettir skal hann taka um dagin, og meginpartin av degnum liggur hann í seingini. Heimahjálpin kemur inn á

gólvið av og á, og døgurða fær hann koyrdan, sum hann síðani sjálvur hitar sær í einum borðovni. Annars er hann einsamallur, og má meir ella minni klára seg sjálvan.

– Eg kenni meg illa og órætt viðfarnan av samfelagnum, ikki at hava nakrar betri umstøður at liva undir enn hesar, sigur hesin maðurin, sum ynskir at verða ónevndur.

Klára seg sjálvan

Í 10 ár hevur maðurin staðið á bíðilista at sleppa á ellisheim, men har sleppir hann ikki. Sjálvt um hann er farin væl uppum tey áttati, fær hann boðini, at hann

er ov ungur í sinni.

Maðurin hevur trupuleikar av nógvum ymiskum slag. Hann hevur trupuleikar av maganum, hjartanum, hoyrir heilt illa, og orkar næstan ikki fram á gólvi. Forkálkingin er eisini farin at gera um seg.

Hóast sjúkdómur og elli nývir mannin, so er tað kortini ikki hetta, sum er tað ringasta. Hinvegin av samfelagnum at verða settur púra einsamallur í eitt kjallarakamar, og so meir ella minni klára seg sjálvan. Tað er ikki lætt hjá einum, sum meir seg hava tænt samfelagnum alt sitt lív.

– Hetta er ikki eitt lív at liva, sigur maðurin. Hetta er meir ella minni eitt lív í lorti.

Sjálvur kenni eg meg eisini illa viðfarnan av samfelagnum. Eg hugsi um, hvussu landið fer við sínum borgarum, eftir at teir í eitt langt lív hava tænt samfelagnum, og góldið allan sín skatt og aðrar skyldur.

Meginparturin tikin av krigspensjónini

Fyrsta er tað krigspensjónin. Leingi gekk til hon kom, men tá hon so endiliga kom

fyrir nøkrum árum síðani, var bara ein lítill partur útgöldin. Á pappírnum fær hann nærmari 100.000 kr. um árið, men útgóldið fær hann ikki meir enn ein tridring av hesum. Hinar tveir tridringarnar fer landið avstað aftur við.

– Eg haldi tað er alt ov vánaligt, at so nógv skal fara avstað aftur í skatti. Uppskot varð frammi um, at krigspensjónin skuldi verða skattafrí, men tað kom ikki ígjøgnum. Eg haldi tað er vánaligt, at vit ikki skulu fáa tað, sum vit hava fortjent at fáa. Teir flestu av okkum, liggja nú undir grønu torvu, og hava einki fingi. Men hjá okkum, sum liva enn og fáa nakad, verður størsti parturin verður tikin aftur.

Nú tosa lótingsmenn eisini um, at geva sær sjálvum meir í løn. Teir hugsa nógv meir um seg sjálvar enn um onnur.

Sjálvur hevur maðurin ikki nógv at liva av. Krigspensjónin ávirkar vanligu pensjónina, so inntøkurnar eru ikki tær nógvu. Sjálvur skal hann gjalda húsaleiðu, mat, heilivág og annað, og tá alt er góldið er einki eftir.

Lønin frá samfelagnum

Tað er týðiligt, at maðurin kennir seg illa viðfarnan av samfelagnum, og hann spyr, um hetta skal verða stöðan hjá teimum, sum hava tænt samfelagnum.

Eisini innan heilsuverkið, kennir hann til hesa stöðuna.

Hóast hann hevur staðið á bíðilista í 10 ár, sleppir hann ikki enn inn á ellisheim. Hann hevur kortini verið nakrar fáar vikur til umlætting. Okkurt tíðarskeið hevur hann eisini verið innlagdur á sjúkrahús. Men har heldur hann, at sjúklingarnir verða ov illa viðfarnir og eftiransaðir. Til dømis var onkur gløið av stólinum niður á gólvi, og eingin kom og hjálpti viðkomandi uppafur á stólin.

Sjálvur hevur hann roynt at fingið hjálp ymsastaðni frá, men hansara livikor eru ikki nógv batnað av hesum.

– Eg haldi tað er vánaligt av samfelagnum at geva mær hesa lønina fyri at hava tænt tí eitt langt lív.

– Hetta kann ikki halda áfram. Eg klári tað ikki meir, sigur maðurin.